

בולעטין # 5

וועד משמרת הצניעות העולמי

ארגון מוקדש להחזיר עטרת הצניעות ליושנה

בְּשֹׁכֵר נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר נִגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמְצָרִים,
בְּשֹׁכֵר נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְבִזְתַּת מְצָרִים
חודש שבט תשנ"ה

קונטרס

צניעות ישראל כהלכתה

חלק ב'

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הקדושים זכותם יגן עלינו

הק' שלום יודא גראס

רב דקהל "מגן שאול" ד"האלמין" ור"מ בישיבה וכולל "בית ישעי" "מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"
ברוקלין נוא יארק - שנת תשמ"ה לפ"ק

הקדמה

היות שלדאבונינו נחרבו משפחות רבות על ידי ביקורים אצל רופאים ואצל פסיכיאטורים, והילדים נתפזרו בבתים שונים, וזה מתנהל לפי שני אופנים:

(א) שמכניסים את הילד בבית, אבל הילד יודע את צור מחברתו.

(ב) שזוג חשוכי ילדים לא עלינו רוצים לגדל ילדים זרים שלא ידעו מי הם ההורים האמיתיים שלו, וכל ימי חייהם יחיו במחשבה שאלה שגידלו אותם הם ההורים שלהם. אופן השני מביא לידי מכשולים ואיסורים רבים ובקונטרס זה נבאר אותם באריכות.

ילדים מאומצים

א) פירושן, ילדים הנלקחים מהוריהם (בגלל סיבות), ומגדלים אותם, צריך להזהר מאיסור יחוד. במקרה שישנם בעיות נא לשוחח על כך עם מורה הוראה.

סוג זה של אימוץ ילדים, הגדלים במחשבה שההורים המגדלים אותם הם ההורים שלהם, וההורים האמיתיים כלל אינם ידועים להם [זה נעשה בעיקר על ידי הורים שלא זכו, לא עלינו, לילדים משלהם, וברצונם לזכות בכל האהבה של ילדים להורים ולכן הם מסתירים מהילדים את מוצאם], גורם למכשולות גדולות לעתיד, וכאן כמה מהם:

א) לא נזהרים מאיסור יחוד עם ההורים ולעיתים אף בין הילדים לבין עצמם [ישנם כאלה המאמצים כמה ילדים ממשפחות שונות].

ישנם סוגי קירבה שמותר אך ורק בין הורים לילדים, לדוגמא, לשאול בשלומן, השתמשות, נגיעה וכו' (ראה אבן-העזר סימן כ"א).

ב) יתכן שבעוד שנים יתחננו אח ואחות חס ושלום או אם דודה או עם קרובות האסורים (והוא דומה ממש לדין המבואר בש"ס יומא יח: ובשולחן ערוך אבן העזר סימן ב' סעיף י"א, דאסור לישא אשה במדינה זו ובאחרת פן לימים ישאו אחים לאחיות, ואדרבה כאן גרע יותר דשם אין רק חשש שישתכח שם האב בעל המשפחה וכאן הלא משכיחים במזיד ואינו יודע בין בימינו לשמאלו), ולא רק אצלו הוא החשש כי אם גם לדורות הבאים שאיש אינו יודע מאיזה משפחה הוא (עיין היטב אבן העזר סימן ד', ט"ו, ועיין גם בסימן ו').

ד) כשישראל מגדל ילד שהוא כהן והוא חושב שהוא בנו של הישראלי, אז אינו יודע כלל שהוא כהן והוא עלול לעבור על כל העבירות שכהן אסור בהם לדוגמא, ללכת לבית הקברות, התחנות עם גרושה וכדומה שכהן אסור בהם (עיין אבן העזר סימן ו'), והוא והדורות הבאים אחריו יפדו את בניהם אצל כהנים [פדיון הבן] ויעשו ברכה לבטלה (עיין יורה דעה סימן ש"ה).

ה) כשכהן מגדל ילד שהוא ישראל הרי דורי דורות לא יפדו את בניהם [פדיון הבן], הם יעלו לדוכן בברכה ויעברו בזה על שני מצות עשה בכל פעם שיעלו לדוכן (עיין אורח חיים קכ"ד ס"א ברמ"א ובמשנה ברורה שם), ובאם ישראלים אחרים יפדו את בניהם אצלם יעברו על שני מצות עשה (מצות פדיון הבן, וברכה לבטלה. עיין יורה-דעה סימן ש"ה). הוא עלול לאכול חלה שמותר רק לכהן (עיין שע"ת תמ"ז א, ובקרוב נתנאל פ"א דביצה כתב גם כן כן, וחתם סופר בגליון בש"ע שם, ח"א כלל קכ"ט, מ"ב כ"ג שם).

ה) יתכן שאדם זר יעשה יפדה את הילד בלי האב [כי ישנם המאמצים מיד לאחר הלידה] (עיין סימן ש"ה סעיף י' ברמ"א, ועיין בפת"ש ובדברי האחרונים המובאים שם ותראה שרק בשליח מתירים ולא בכה"ג, ע"ש).

ו) הילד יורש את האב [שאינו אביו] בזמן שעל פי הלכה הירושה שייכת לקרובים האחרונים (עיין היטב בחושן משפט סימן רע"ו), מלבד העובדה שמאביו האמיתי הוא אינו מקבל שום ירושה.

ז) אינו אומר קדיש אחרי אביו האמיתי (עיין רמ"א יורה דעה שע"ו ופת"ש).

ח) הוא אומר קדיש יתום כשעדיין הוריו בחיים (ראה פת"ש סימן שע"ו, ומט"א דיני קדיש, ומ"ב סימן קל"ב), ודוחה חיובים אחרים, בו בזמן שהוא אינו חיוב כלל (עיין היטב לבוש מ"ב סימן קל"ב, ודיני קדיש שבקיצור שולחן ערוך).

ט) בן חייב לכבד אביו ולקום בפניו, לא לחלוק על דבריו, לא לשבת על מקומו, לא לקרוא אותו בשמו, לומר לאחר מותו ב"זכרונו לברכה", או לכבד את אחיו הגדול, אבל הוא איננו יודע מי הוא אביו. כן אסור להוציא קוץ מידו של אביו, להוציא ממנו דם וכדומה. כך גם בכל החיובים של הבן אל האב (עיין שולחן ערוך יורה דעה סימן ר"מ רמ"א). בקיצור, עשרות הלכות של כיבוד ואם שאינו מקיים (עיין יורה דעה סימן ר"מ, רמ"א).

י) כשאביו שמגדלו מצוה עליו לעשות דבר והוא צריך לעשות איזה מצוה בזמן זה, הוא לא ידע שבגלל שהוא אינו אביו האמיתי עליו לעשות את המצוה (ראה יורה-דעה סימן ר"מ סעיף י"ב).

יא) בקידושין יכול להיות מכשול שהוא משמש בתור עדות בקידושיו של אחד מקרוביו האמיתיים והוא אינו יודע (עיין אבן-העזר מ"ב).

יב) ישנם נדרים שמתירים אך ורק בגלל שזה אביו (ראה יורה-דעה רכ"ח, יא).

יג) כשאביו ורבו שניהם איבדו אבדה, באם אביו הוא תלמיד חכם הוא קודם, ובאם לאו רבו קודם, אולם כנגד איש זר רבו קודם תמיד (חושן משפט רס"ד, א. יורה דעה רמ"ב ל"ד), הוא הדין כששניהם נושאים משא למי צריך לעזור קודם, או את מי חייב לפדות מבית האסורים (עיין יורה-דעה שם).

יד) באם כותב שמו בגיטין או שטרות אחרות עם שם אביו המגדלו, זה עלול לגרום לחשש גדול.

יז) כשהולך לקבל פני אביו בשבת, מותר לו לעבור במים, אך לא עבור איש זר (ראה אורח-חיים סימן ש"א סעיף ד', ובמשנה ברורה דכן הדין באביו, עיין שם).

טו) מצות חינוך מוטלת על האב. יתכן שהאב אינו יוצא ידי חובתו על ידי מסירתו את החינוך לאיש זר מבלי לשאול כל ימיו על מצבו (עיין אורח-חיים שמ"ג, ובמ"ב. שדי חמד דין חינוך וכל האחרונים).

טז) כשהולך לקבל פני אביו ביום כיפור, מותר לו לעבור במים עד צווארו, אך לא עבור איש זר (תרי"ג סעיף ה').

יז) עירובי תחומין מותר לעשות רק עבור מצוה, לדוגמה לקבל פני אביו, ורק אביו האמיתי (עיין אורח-חיים תט"ו סימן א', ואף שלא מוזכר בהדיא אב, מכל מקום פשיטא דפשיטא לכל מעיין דזהו גם כן בכלל מצוה וכל שכן הוא מאיסור רחיצה ביום הכיפורים דמתירים כמו שכתוב את י"ז, ופשוט).

יח) יכול לבוא לידי כך שישמש עד לאביו האמיתי או לאחד מאחיו ואחיותיו בלי ידיעתו, דבר שיכול להביא לידי מכשולות גדולים בכל עניני התורה, כגיטין, שטרות, דין תורה, הגם שהוא פסול מן התורה (עיין חושן-משפט סימן ל"ג ב').

יט) אב חייב לפדות את בנו מבית האסורים, קודם לכל אדם (הלכות צדקה רנ"ב י"ב).

כ) בתשעה באב מותר לעבור במים עד הצוואר לקבל פני אביו, אך לא כל אדם (אורח-חיים תקנ"ד ב').

כא) אפשר לעבור על רציחה על לא דבר (עיין מכילתא ורש"י שמות כ"ב ב' על הפסוק אם זרחה השמש).

כב) יכול לגרוע האמונה (עיין רמב"ם באגרת תימן שאמונה שלנו מטעם שאבותינו עמדו על הר סיני הורישו כן לבניהם, ובניהם לבניהם, וחזקה אין אדם מוריש שקר לבניו, וזה לא שייך בהא. ואף

על גב דלטעותו הרי הוא מקבל מאביו מכל מקום מי יודע אם גם טעם נסתר יש בו וכמו שכתוב והגדת לבנך וגו' והודעת לבניך ולבני בניך, ולמען תספר באזני בנך, וכיוצא הרבה מקראות).

(ג) לכתחילה יש לצום ביום היארצייט של ההורים, לכל הפחות להתפלל, לומר קדיש ולתת תיקון (עיין אורח-חיים תקס"ח. יורה-דעה ת"ב).

(ד) אחד הענינים העיקריים, כלימוד משניות לעילוי נשמת אביו, אינו מקיים.

(ה) באם הילד כהן ואינו ידוע [בגלל האב המאמץ שהוא ישראל], נמצא שנתבטל אצלו המצוה לכבד כהן ראשון לכל דבר, כמו בקריאת התורה (גיטין נט. אורח-חיים קל"ה, עיין שם במשנה ברורה סק"ג), ברכת המוציא (קס"ז יד, מ"א ס"ק יג), ברכת המזון ראשון (סי' ר"א ב), לקחת חלק יפה בראש (מ"א שם ד').

ובאם אביו המגדלו כהן, הוא נעשה כהן, וכתוצאה מכך נתבטל אצל אחרים מצות הכהנים.

(ו) אסור להשרת על ידי כהן (אורח חיים קכ"ח מ"ה, ברמ"א עיין שם בבה"ל).

(ז) הבן אינו מקיים כל דיני אבילות על אביו וקרוביו, פירושו של דבר שמתבטלים למעלה משבעים סימנים בשולחן ערוך (יורה-דעה ש"מ-ת"ג).

(ח) כשאחד מגיע למקום שנעשה נס לאביו צריך לברך (אורח-חיים רי"ח ד), יתכן שאחד יעשה ברכה לבטלה במקום שאינו צריך, או לא יברך במקום שצריך לברך.

(ט) אסור לבן לפסוק דין תורה לפני אביו, וכן האב לפני בנו (חושן-משפט ז' ט').

(ל) אם הבן מכה את אביו ויצא דם אינו צריך לשלם (חושן-משפט תכ"ד א'), אבל על אדם אחר צריך לשלם (שם תכ"א).

וועד משמרת הצניעות העולמי